

גיאופיזיקה

עבודה יש ויש

כאשר עבר תת אדמיראל ריצ'ארד בירד ביצף מעל ליבשת אנטארקטיקה, בשנת 1935, דומה היה כי כל מגלי הארצות נשארו ללא עבודה: לא נותר עוד מה לגלות, היכן להניף את דגל הכיבוש.

אולם עבודתם של הגיאופיזיקאים רק החלה. סיורי משלחת בירד והמשלחת הרוסית בצפון ובדרום הרחוק, עוררו כמה שאלות רבות לחשיבות, ביניהן:

- מהו הקשר בין הציר המגנטי לבין אורות הווהר הצפוני?
- מה גורם להתחממות המדרגת של איזורי הקטבים?

שלשלת המלחמות, שפרצו מאז 1935 ועד היום, לא איפשרה למדעני הארצות השונות לפעול במשותף. שיתוף הפעולה הושג רק החרד, בתיווכו הפעיל של א"ם: בשנים 1957-1958, שיוכרו כשנים גיאופיזיות בינלאומיות, יצאו משלחות בריטיות, אמריקניות, צרפתיות ורוסיות לאיזורי הקוטב הצפוני והדרומי, יקימו תחנות צפתיות, ינסו להשיב על כל השאלות המדעיות. מגלה הן ארצות החתיק תת-אדמיראל ריצ'ארד בירד לא ילך בטל, לאחר הכל: ממשתל ארצות הברית כבר הודיעה, שהוא יעמוד בראש משלחתה.

רפואה

יזמה חפשיית

מחשבי אוראניום דיק פטרסון ואלפרד הודל אוכזבו כשות: הם קנו את מכרה ה"עופרת העזוב האלמנה העליונה, במדינת מונטאנה, ארצות הברית. מוני גייגר שבידיהם העידו על מציאת הקרנות רדיואקטיביות חזקות במקום. אולם למכתת היקרה עצמה לא היה סימן וזכר.

שני ההרפתקנים היו צפויים לפשיטת-רגל, אילולא עלה במחם רעיון גאוני: אטשר להציג את הרדיואקטיביות כתרופה מצויינת למחלות שונות, להסוך את המכרה האכזב למקום מרמס.

הרעיון נשא מרי הלולים: אלפי חולים אמריקניים נמשכו אל הסיכוי המרוחק להי

במאי פריי במקומות הנכונים

רמא ממכאוביהם, הסכימו לשלם שניים ו' חצי דולאר תמורת טיול של שעה במעברים התת-קרקעיים, סטוני הרדיואקטיביות. חולי שיגרונ רבים טענו כי הוטב להם כתוצאה מן הביקור במכרה. אחרים הצטננו בהשפעת האויר הלח שבמקום.

החורש חגגו שני ההרפתקנים שני מאורעות, שציינו את הצלחת תוכניותיהם: חולה השיגרונ ה-73 אלף ביקר במכרה האלמנה העליונה, ובו ביום נפתח מכרה-מרמא חדש: יזמה חופשית.

משלחת שמידס פאפאנין, שבילתה את השנים 1934-36 באיזור הקוטב הצפוני

צנזורה

אפשר להתחיל בשכספיר

"הפקת הסרט קזבלאן עלולה להתבטל או להרחות למועד בלתי ידוע, אם יחתום שר-הפנים על הוראות-הקבע החדשות של הצנזורה (העולם הזה 922)." אמר השבוע במאי התיאטרון (הם ידעו את רצונם), מנר קר-הפנים פיטר פריי, העוסק עתה בהכנות לקראת הסרטת מחזהו של יגאל מוסיגונוב. "הצנזור ידע לתת את הסרט במקומות הנכונים."

לא היה זה איש-הסרטים היחיד שהוחרד מהוראות-הקבע החדשות של הצנזורה. מר-גוס קלאונר-בראנדוטאטר, מנהלת איל-פני הסרטה בהרצליה, התרעמה לא פחות: "צנזורה כזו תפגע בחופש הצירה של האי-מגיס, תמנע בעד בעלי הון מבחוח להשקיע את כספם בתעשייה הצעירה."

אריה לאהולה, במאי הסרט הישראלי אבן על כל מיל העומד להיות מוצג בפסטיבל בחיפה, הפטיר: "אפילו בכרית המועצות הצנזורה אינה כה חמורה, מדוע שלא יתחילו לצנזר ספרים ומחזות. הם יכולים להתחיל בשכספיר..."

היחידים שלא הראו כל רות חיים היו אנשי הצנזורה עצמם. הם חיכו, כנראה, לחתימתו של שר-הפנים.

הפסטיבל

עד הנצחון

כאשר יפתח, בסוף השבוע, פסטיבל הסרטים השני בחיפה, יהיו המנצחים מדושי העונג ביותר לכבדי הסרטים. לאחר קרב קשה בו היה אויבם העיקרי יושב ראש התאחדות בעלי בתי הקולנוע יעקב דוידון, נתמלאה דרישתם: כיסוי שלושת רבעי מ' הוצאות האש"ל שלהם בחיפה בעת הפסטיבאל.

סרטים

החיים הם טינופת

שלוש ארצות ניסו, בשני סרטים, להוכיח שהחיים הם טינופת, הצליחו להוכיח רק שהם עצמם זלזלו. הסרטים:

להבה ולחכת מנאפולי הוא סרט טפשי על אודות יצאנית (לאנה טרנר) נפר ליטאית הנדבקת תחילה אל מלחין, ציצי (בוגאר טולאנו), אחר אל זמר, נינו (קארלוס תומסון) ואל סידרה של גברים אחרים, ביניהם גם צ'ארלס גולדנר. כל זה מרחש על רקע נאפולי הסואנת ומכונן אל היצרים היותר אפלים של הצופה. אולם הנסיון לייצור סרט ארוטי לא עלה יפה. והקהל צוחק דווקא במקומות הלא נכונים.

להבה לוכחת מנאפולי הוא חידושו של סרט ישן, נאפולי בנשיקה של אש. את תפקידו של תומסון מילא או באיתה אי הצלחה טינו רוסי, אבל וויזיאן רומאנס היתה יצאנית הרבה יותר משכנעת מהעלמה טרנר. אולם גם הסרט ההוא, גם המחודש אין להם מקום במויאום של הסרטים הטובים.

בנערה מסוכנת מתאהב רופא מפורסם (ד'אן גאבין) ביצאנית (סילבאנה מפפאניני) המתארת בסרט כהונגריה, אף שפניה נוש' אים דמיון מפתיע לנערה איטלקיה לא פקחית ביותר, שברקה בישראל לפני זמן מה. אשתו של הרופא (קלארה דל פוגיני) עוזרת לו להפטר מאהובתה, אף על פי שאגב כך היא שוברת חלק ממפרקתה. ניתוח מוצלח מציל את חייה, אבל לא את הסרט, אחד המשעממים שנראו על הבד זה זמן רב.

אהבה בין מיליונרים

קצת לא נעים לגלות את העלילה של סא' ברינה. זהו מחזה קופה אמריקאי זול ועל כן יגיע מן הסתם לבמת אחד התיאטרונים בישראל והקהל יוכל לראותו גם בתרגום

• אך עדיין לא הצליח לאטוף את סכום הכסף הדרוש כדי להתחיל בהסרטה.

השופט הזה
מתפלל
על

לכבשה חמש רגליים
וילה בורגוזה

עברי ספרותי. בינתיים הוא מוגש במהדורה הוליבודית מעשה ידי במאי בילי (סטאלאג 17) חאלדר.

זה מעשה בסאברינה (אודרי הפבורן) בתו של נהג (ניו ויליאמס) המאוהבת בכך בעל הבית המיליונר, שאינו מקדיש לה שום שימת לב. אולם לאחר שהיא חוזרת מפאריס, בה בלתה שנתיים, היא מתחילה למשוך לא רק את תשומת לבו של אותו בן (וויליאם הולדן) אלא גם של בני האחר (האמפרי בוגארט) של בעל הבית.

לאחר תפוכות רומנטיות שונות (אבל לא משונות) היא צונחת בורעויותו של —

יצאנית-נאפולי טרנר

צחוק לאיננו

— מאחר שהקהל האוהב ספורי אגדה מן הסוג הזה הוא גדול, לא יגלה העולם הזה את סוף סאברינה.

בקצרה

לכבשה חמש רגליים. אבל פרי נאגל משחק בששה תפקידים. הישג קול-זועי ומשחקי נדיר. וילה בורגוזה. שורה של אפייזודות מחיי אורח-חיימה בגן הבורגני הגדול. הרבה חן וגיוון, סהות טבעיות.

תמרורים

נודד. לסגן מפקד הפלמ"ח לשעבר, כיום אלוף (אגף ההדרכה) יצחק רבין, 34 ויל-אשתו לאה, בוגרת סמינר למורות התל-אביבי, ילדם השני: בן.

בחוג. יום הולדתו ה-58 של סיר אנתוני אידן, ראש הממשלה השמרני של בריטניה הגדולה, חודש אחרי נצחוננו המזהיר בכתירת הכלליות.

בחוג. יום הולדתו ה-75 של פאבלו פיקאסו, יליד ספרד וחניך צרפת שיסד ביחד עם בראק ב'1910 את הקוביזם והנחשב כיום לגדול הציירים החיים. פיקאסו רב הי' הפתעות ("עלידי האימונות אנו מביעים את דעתנו על מה שהטבע איננו") חגג את יום הולדתו בתערוכת-ענק ובמסיבה צנועה עם ידידתו החדשה, הגב' ס. המסתורית.

נכטר. ד"ר שמואל אלישיב, סגן מנהל משרד החינוך ולשעבר שגריר ישראל במוסד קבה, בגיל 56 מריבוי הכוזריות והלבנות בדם. ד"ר אלישיב, לשעבר עורך-דין ההסתדרות הציונית וציר ישראל בצ'כוסלובקיה והונגריה קבל בשעתו את הודעת הדר' מיחי בחצית הלילה מידי אנדרי וישינסקי שבשרה על נתוק יחסי ישראל-ברית-המרוצות לאחר הטלת הפצצה בצירות ברית-המרוצות בתלאיביב.

• שהיא ידידתו האחרונה של פיקאסו זלזל משארת הצעירה, אם ילדיו בני השלוש וה' חמש, עזבה אותו בשנה שעברה.

מקור

הקיבוצניק הוא רק אדם

הקיץ הוא תקופת לידתן של הצגות התיאטרון הקלות, המקוות למשוך את הצופים המזיעים. נראה שהוצאות הספרים החליטו למשוך את הקוראים המזיעים באותה-דרך. עם עליית הטמפרטורה יצאו לשוק-הספרים כמה ספרי הומור שאינם דורשים מקוראיהם מאומה, פרט לכיסא מרגוע וסיפון-סודה.

ראשון הספרים הללו היה לקט פינמוני של זאב חורדי, איש גבת, שפורסמו קודם לכן בשבועון הנקי והנעים של הקיבוץ המאוחד בקיבוץ, ממש כמו הקריקטורות של דן (פנימי בהחלט) גלבארט.

סנדל בודד. כמו דן, שיצר למען ציוני ריו דמות של קיבוצניק ממוצע בשם מוסקה, סובב גם ספר הפינמוני **רשום בשוליים** סביב דמותו של נחומקה. נחומקה מתייחס בניסיונו להירדם בשבת שקיבל ביום ראשון (אך הספיק לישון כזית, שש דקות ולא יותר) / ופתאום ליד הבית / איזה טרקטור מטרטר. בקבלת משפחה של קרובים מת' ארחים (ונשאר נחום עצמו / לבסוף ללא מיטה / וימצא את משכבו / על שולחן שבכיתה) ובצפיפות המקלחת, בה אינולים המים תמיד לאחר שהסתבן (חולצתו בבוץ נרסבת, / הסנדל נשאר בוד, / נעלמה לו המגבת / הסבון אייטם אבד).

מאסטיק לא-ירוק. מלבד אלה, על נחומקה לטפל בילדו, יציר החינוך המשותף (לפעמים לא יחדל, לא ילאה מצרורח / משום שלמאסטיק אין צבע ירוק). לבקר באסיפת-הבן נדונה בעייה נצחית (והרומה אטיאט את הציבור כובשת, / מתוך גרון צרוד קולח לו שיעול / זבובים מתחממים מתחת לנברשת / ושרה תסיים לסרוג את השרוול) ולהשתתף בועדות (מוועדת-השיכון — כך יחזור ויודיע — / ללא כל עירעור הוא מיד מתפטר. / לאטיפה הכללית הוא מפסיק להופיע / ובמקלה הוא חודל לזמר).

פחות מוצלחים: הפינמונים האינדיאלי-גיימל-חצמה, בהם לוקה המחבר במחלה הי מפעצעת בעורקיו של כל פינמונאי ישראלי מאז התחיל נתן אלטרמן בפרסום הסור השביעי. לעומת זאת, זוכה הספר לתוספת ערך והומור עלידי ציוריו הועזרים של דן גלבארט, שאם כי פורסמו כבר בשעתו ב' שבועון בקיבוץ, אין זה משעמם כלל לר' אותם שוב.

(רשום בשוליים: זאב ורדי; בקיבוץ: 72 עמודים)

חדש וקריא

על כוכב ארץ (אליעזר פסקין; ענף השכלה במסכיל / אכ"א; 176 עמודים) — ספר מנוקד ללימוד יסודות הגיאוגרפיה הכללית, כתוב בצורה משעשעת וקריאה ביו' תר, כולל מספר רב של תמונות ספר-הלימוד הגיאוגרפיה הטוב והמעודכן ביותר בעברית, ויש להמליץ על הוצאתו במהדורה אורחית, לשימושם של התלמידים בבתי-הספר הי' עצמיים.

שלושה חצים ואת (שלמה סנאי; גדיש, בשיתוף קרית-ספר; 220 עמודים) — ספר רפורטאזיות מקיף, מרי עטו של הסופר הצבאי שהפך עורך דבר לילדים, אודות ה' קרב הגדולים על הנגב במלחמת השחרור, שהתפרסמו בשעתו בהארץ ולאחר מכן — בספר בהוצאת ספרית פועלים. נוספו להן 80 עמוד של רפורטאזיות חדשות, אודות פרי תחז הנגב וישוביו החדשים. מקור קריא ללימוד הנושא.

פרשת צפרי הקטיפה (ארל סטנלי נארנר; עברית דניאל אהליב; נקודים; 198 עמודים) — הוזמנות לשאינים-קוראים אנגלית להכיר את סופר-המתח האהוב ביותר בארצות-הברית ואת דמות בלשו, האהוב לא פחות. מרי מייסון, שהוא פרקליט לפי מק' צוע, מבסס חלק גדול מחקירותיו על בעיות משפטיות מסוככות, אשר כפי הנראה נתקל בהן בעבודתו.